

HISTORICKÝ ÚSTAV
Akademie věd České republiky
INSTITUTE OF HISTORY
Czech Academy of Sciences

LITOMYŠLSKÉ
BISKUPSTVÍ 680
1344—2024

HISTORICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY, v. v. i. ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST – PROBOŠTSTVÍ LITOMYŠL

pořádají ve spolupráci se

Státním okresním archivem Svitavy se sídlem v Litomyšli a Regionálním
muzeem v Litomyšli

vědeckou konferenci

Ex superne providencia maiestatis

PRACOVNÍ ZASEDÁNÍ U PŘÍLEŽITOSTI 680. VÝROČÍ POVÝŠENÍ
PRAŽSKÉHO BISKUPSTVÍ NA ARCIBISKUPSTVÍ A SOUBĚŽNÉHO ZALOŽENÍ
BISKUPSTVÍ V LITOMYŠLI

Litomyšl, 17.–18. října 2024

Bulou začínající slovy *Ex superne providencia maiestatis*, vydanou papežem Klimentem VI. dne 30. dubna 1344 v Avignonu, vyvrcholily dlouhodobé snahy českého krále Jana Lucemburského a moravského markraběte Karla o zřízení pražské církevní provincie, jejíž arcibiskup by korunoval české krále. Církevně-správní transformaci (jejíž součástí byla nejen postupná rekonfigurace úředního aparátu pražské konzistoře, nýbrž i vytvoření zcela nové litomyšlské diecéze) již bylo věnováno mnoho pozornosti, přesto zůstává nezodpovězeno mnoho otázek spojených s vývojem české a moravské církve druhé poloviny 14. století až do doby husitských bouří a následné konsolidace poměrů. Tematicým jádrem konference k jubileu historické události, jež stojí na prahu reálného osamostatnění české církevní politiky, by proto měly být nejen otázky spojené s mechanismem fungování církevní správy, liturgickými a kulturními aspekty doby předhusitské, nýbrž i jejich následný vývoj v důsledku válečných let a specifické cesty českého křesťanství ve znamení kalicha. Jubilejní retrospektivě by neměla uniknout ani otázka historické paměti.

Orientační tematické okruhy:

- ❖ církevní politika, církevní správa a diplomatika
 - povýšení pražského biskupství na arcibiskupství, ustanovení nové církevní provincie a mechanismy jejího fungování
 - založení biskupství v Litomyšli, utvoření nové diecéze a její správa, litomyšlští biskupové
 - církevní správa doby předhusitské a její transformace v důsledku husitské revoluce
 - církevní diplomatika předhusitské doby, chod biskupských kanceláří a konzistoří
- ❖ liturgie, zbožnost a umění
 - liturgický provoz katedrál, liturgická hudba, kázání
 - kultury světců, translace, *ostensio reliquiarum*
 - klášterní fundace a vliv řeholního prostředí na chod arcidiecéze
 - umělecká díla (nástěnná malba, knižní malba, architektura) spojená s pražskými arcibiskupy a litomyšlskými biskupy doby předhusitské
 - knižní kultura, rukopisy církevních institucí spojených s pražskými arcibiskupy a litomyšlskými biskupy
- ❖ historická paměť a historiografie
 - titulární litomyšlští biskupové ve 20. stol.
 - historiografická reflexe církevně-správní transformace české církve druhé poloviny 14. stol. v kontextu moderních dějin a ideologií (Antonín Podlaha, Zdeněk Nejedlý, Kamil Krofta aj.).

jednací jazyky: čeština / slovenština (event. angličtina, němčina)

délka příspěvku: 20 minut

Název (ideálně též stručný abstrakt) vašeho příspěvku nám, prosím, zašlete do konce **května 2024** na e-mailovou adresu vecere@hiu.cas.cz.

Zájemcům bude nabídnuto rezervované ubytování v místě konání.

Organizační výbor:

Vojtěch Večeře (HÚ AV ČR, v. v. i.)

Petr Sedláček (HÚ AV ČR, v. v. i.)

Vítek Večeře (Římskokatolická farnost – proboštství Litomyšl)